

De ZANSKAR, el regne perdut, a LADAKH, el petit Tibet

Text i fotos: Miquel Àngel Giravent Marín

La descoberta d'una regió impregnada en tots els àmbits pel budisme mahāyāna, pròpiament tibetà, on la vida rural, basada en una economia de subsistència, té uns lligams pregons amb la religiositat i el misticisme que es respira a l'interior de les *gonbes* que s'estenen al llarg del riu Indus, a Ladakh, o al cor de les valls de Zanskar.

Travessa de Darcha a Padum

Arribo a Darcha (3.300 m) al migdia amb un Tata –típic jeep blanc de la regió, barat i dolent– procedent de Keylong, a uns 40 km, a l'alpina vall de Lahaul, on els monsons perden la presència i queden confinats per les muntanyes del vessant sud. Abans, però, he necessitat un dia sencer per recórrer, amb mal temps, els 110 km des de Manali (1.800 m) a través del Rhotang Pass (3.975 m), una carretera estreta plena de giravolts i amb un intens tràfec de camions que la fan extremadament perillosa, sobretot quan es creuen amb el vell autobús en què viatjo per 87 rupies (1,5 euros). Hi puc observar algun camió bolcat i indicadors de carretera del tipus «Better later than never» o «After drinking whisky, driving is risking».

Tot i que Darcha és molt petit, no hi ha cap problema per menjar *dal* amb *pronta* –lenties amb pa–, una truita o arròs amb verdures, o per contractar els portadors amb les mules per fer el *trek* a Padum per un preu mòdic de 700 rupies/dia. No obstant això, decideixo fer-lo sol. Els nou dies de caminada fan imprescindible la tenda i un fogó de querosè o d'alcohol.

De Darcha al primer campament, Palamo, seran quatre hores de molta calor, seguint en direcció NW la vall del Sangar, que s'agafa tot just havent travessat el pont que creua el riu a l'esquerra. Malgrat l'aridesa del terreny, el cabalós riu permet el conreu de cereals i d'hortalisses a l'entorn de dos bonics llogarrets, Chica i Rarig, i fins i tot al mateix campament de Palamo, i també la pastura d'ovelles i de cabres.

La segona etapa em conduirà al campament de Ramjak (4.200 m). Si ahir vaig seguir el vessant esquerre del riu, avui en ressegueixo el dret, tot creuant torrents cabalosos procedents del desglaç de les glaceres de les muntanyes que envolten el campament de

Sangar Sumdo (3.900 m), just on descanso per fer un mos juntament amb una parella d'indis de Guajarat. Abans, però, he coincidit amb un pastor escardalenc, preocupat perquè ha perdut el ramat d'ovelles. M'ha demanat la càmera fotogràfica perquè pensava que eren uns prismàtics per poder albirar el ramat entre les muntanyes. A Sangar Sumdo (3.900 m), hi conflueixen dues valls. Deixo la vall del Sumdo i m'enfilo cap a la dreta després de creuar el riu per un pont –abans era una cistella corredissa, típica de l'Himàlaia– per atènyer el campament de Ramjak, a sota mateix del pic de Ramjak –de més de 6.000 m–, un petit oasi de gespa verda enmig de l'aridesa del paisatge. En aquest punt, el mal d'altura comença a aparèixer. Passo dos dies dolents, sense gana i amb mal de cap. Trobo bastants *zanskaris* que fan la mateixa travessa que jo, però el seu motiu no és merament turístic com el meu. Famílies senceres –les dones carregades amb els nens a l'esquena i els homes guiant les mules que transporten fòtils de tota mena–, acostumen a tenir motius comercials per travessar el Shingo-La (5.080 m), malgrat la duresa de la travessa. Hi estan avesats. De vegades van a visitar un familiar o un monjo que està establert a un monestir. Cal tenir en compte que tots els habitants dels poblets del vessant nord del Shingo-La no tenen cap altre mitjà de transport que no sigui la mula; això fa que aquesta ruta sigui molt freqüentada durant l'estiu per famílies, comerciants, monjos... i alguns turistes. El dia següent dormo al campament de Chuminakpo (4.600 m), on faig amistat amb una família de *zanskaris* que l'endemà em conviden a esmorzar, mentre les dones s'empolainen i els homes, ferrenys, s'afanyen a arregar les mules esparses. A dalt del Shingo-La trobo una mica de neu i un llac. La grisor d'un cel de cendra es confon amb el blanc de les glaceres dels vol-

Vaillets als afores del poble de Yal.

A la imatge de l'esquerra, panoràmica d'una glacera des del Pensi-La (4.400 m), entre Padum i Kargil.

El dia s'aixeca radiant i gaudeixo d'un entorn en què la verdor del terreny contrasta amb la blancor dels pics nevats sobre el fons d'un cel impàvid, nítid i blau

Pedres amb inscripcions sagrades al camí entre Padum i Karsha.

tants, que contrasta amb la iridescència dels vestits de les dones que panteixant, amb els fills a coll, han arribat al coll on ara reposen tot prenent un te sota les típiques banderoles tibetanes. Mentre un noi assegut al meu costat m'invita a un glop de *whisky* d'una petaca que treu del sarró, alguna espurna de neu comença a caure, neu que, després de descendir uns 400 m per un camí amb fites, es transformarà en gotes d'aigua que ja no ens deixaran fins que arribem al campament de Lakong (4.400 m). Dormo en una cabana per no haver de muntar la tenda.

L'endemà, el dia s'aixeca radiant i jo, que ja em trobo millor, gaudeixo d'un entorn en què la verdor del terreny contrasta amb la blancor dels pics nevats sobre el fons d'un cel impàvid, nítid i blau. A partir d'ara i fins a Padum, el color del paisatge es debatrà entre el verd dels camps ubèrrims conreats al voltant dels poblets blancs que aniré travessant i el color rogenc de les muntanyes de roca coriàcia que fa de la vall del riu Kurgiakh una regió aparentment inhòspita i inerta. No obstant això, llogarrets com Kurgiakh (4.000 m) —que veuré abans d'atènyer el campament de Khee, amb les magnífiques *stupes* a l'entrada i on dos vailets m'intenten dir que els habitants estan menant els ingents ramats de iacs i vaques que he llucat al llarg del camí o bé han baixat a Padum—, demostren que a la regió sí que hi ha vida. Un cop arribat al campament i havent deixat enrere el Gumborajan, espectacular mola de pedra i alhora muntanya sagrada on no és permesa l'escalada, gaudeixo del capvespre i dels tons vermellorsos plasmats sobre el Khee Village a l'altra vora del riu i sobre la silueta del Gumborajan que es divisa al fons. Abans d'entaforar-me al sac, la visita d'un grup de set noies que han baixat del llogarret a saludar-nos amenitzen la vetllada amb la seva simpatia.

La jornada següent és llarga i m'atansarà fins a Purne tot seguint el riu Kurgiakh, que serpenteja pel vessant dret fins a Tanze Village, on el creuaré i després seguiré per l'esquerra. A Tabley, un oasi de llenques de terra conreada, un home em diu que sols hi viuen tres famílies, a l'estiu i a l'hivern —ja tres o quatre jornades a peu des de Padum! Més endavant, a Tanze, un noi de 26 anys m'obra la seva botiga:

¡Coca-Cola i galetes! Perfecte. Diu que l'any que ve se'n va a viure a Lamayuru amb la seva dona. Després de mitja hora de conversa i d'intercanvi d'adreces i regals, segueixo el corriol, darrere un monjo que va en la mateixa direcció que jo, però més ràpid. Després de Testa, on unes noies treballen la terra a un ritme compassat, enfilo cap a Yal. Un simpàtic policia, que controla el pas dels turistes, i uns nens, menuts i bruts, s'apropen indecisos cap a mi entre la blancor del poblet superposada a l'assossegat verd dels camps que l'envolten i a la més llunyana i pregona aridesa de l'entorn. El campament de Purne és al vessant dret del riu, just a la confluència de les valls del Kurgiakh i Tsarap, que baixa procedent de la *gonba* de Puktal. A uns tres quarts d'hora de Yal, un corriol a mà dreta que baixa fins al riu i el creua per un pont, em conduirà al campament de Purne, un càmping amb dutxa d'aigua freda, menjars i una cambra de set places per dormir, regentat per la candidesa d'una família tradicional *zanskari*. El matrimoni té cinc fills, dels quals els dos més grans —un noia de 14 anys i un noi d'11— ajuden els pares en el negoci durant els mesos de juliol i d'agost. La resta de l'any estudien a Manali. Ara, mentre el pare ha baixat per negocis a Padum, la mare es queixa de l'avorriment que representa la vida tot l'hivern entaforada en aquest cul del món amb quatre iacs i quatre vaques. El campament és una torre de Babel: anglesos, francesos, israelians, italians, alemanys i belgues. L'endemà dedico el dia a visitar la *gonba* de Phuktal i a descansar.

La gonba de Phuktal

Atènyer la *gonba* de Phuktal comporta unes dues hores i mitja, seguint un camí pel vessant esquerre del riu Tsarap, que flueix engorjat entre unes parets de pedra rogenca impressionants. Després de travessar el riu, enfilo un corriol cap amunt fins a unes *stupes* des de les quals la visió del monestir, entaforat a la roca, esdevé majestuosa. A l'entrada, uns monjos que construeixen un habitatge amb una farmaciola per a petites cures, em conviden a visitar el monestir, fundat per Phugspa Sherab i on actualment hi viuen uns vuitanta monjos. Hi destaquen les antigues pintures murals i les imatges de Buda que representen Mahakala, el déu de la mort —de color blau i amb sis braços— i Avalokiteswara, el déu de la compassió, a més dels valuosos *thankas*. Des d'un dels teulats i envoltat d'una quitxalla inquieta, petits novicis en fase d'aprenentatge —la futura herència del budisme *mahāyāna*—, la visió aèria i pregona del canó que descriu el riu és captivadora i omnipotent. Un dels mestres, tot prenent un te, m'explica que ell ha nascut a Testa i que té quatre germans, dels quals dos són monjos com ell i els altres dos estan casats —esquema de família molt comú a Zanskar. A la baixada, una dona que du un vestit tradicional i fa girar la típica roda budista de pregàries que conté text sagrat —*mantra*—, em crida l'atenció, ja que mentre camina dóna voltes a l'entorn d'un dels típics pilons de pedres planes amb inscripcions de textos sagrats, molt comuns pels camins de Ladakh i Zanskar.

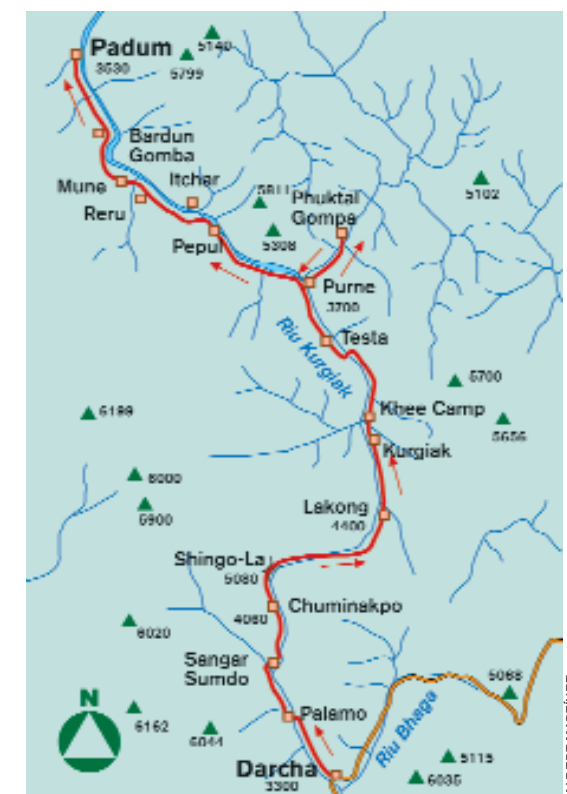
Gonbes de Mune i Bardun

Surto a trenc d'alba i ressegueixo el vessant esquerre del riu Tsarap Lingti, que em conduirà a Reru, tot deixant enrere el campament de Pepul i el poble fortificat d'Itchar a l'altra vora del riu. A Reru em sobta l'agombolament de la gent al voltant d'un cotxe que acaba d'arribar. És el primer poble, dels que he vist, on arriba el trànsit rodat per una pista procedent de Padum i que en una hora m'atansarà a la *gonba* de Mune. Ha estat una jornada dura i calorosa, ja he fet dues etapes en una, i em mereixo un descans en una de les cambres encatiffades que m'ofereix el lama de la *gonba* per cent rupies, amb dret a cuina inclòs.

El monestir va ser fundat al segle XV per Serap Singe i es diu que la idea va sorgir d'un somni que va tenir quan viatjava al monestir de Phuktal per trobar-se amb el seu mestre Serap Sangpo, a la vegada deixeble de Jey Tsongkhapa. Des d'aleshores, el llinatge dels Rinpoche ha anat proveint de monjos el monestir per ajudar els pobres i les famílies necessitades. Actualment, una escola de filosofia budista i d'estudis d'anglès i de matemàtiques, annexa a la *gonba*, està funcionant —molt precàriament— gràcies a l'ajut d'una organització de cooperació francesa. Va ser fundada per evitar que els joves estudiants haguessin de viatjar al sud de l'Índia, que és on els exiliats tibetans van establir les tres grans universitats monàstiques després de l'ocupació xinesa del Tibet. Una economia de subsistència basada en l'agricultura no permetia a les famílies assumir la despesa del viatge als joves estudiants. Dos voluntaris francesos, que fan de mestres durant l'estiu, m'ensenyen l'escola i la precarietat de mitjans que tenen. Quan acabin la feina volen fer la

mateixa travessa que jo, però en sentit invers, i això representarà que la regió quedarà òrfena de professors d'anglès i de matemàtiques durant la resta de l'any.

L'endemà, últim dia de la travessa, arribo en quatre hores a Padum. Abans, però, visito la *gonba* de Bardun, situada en un promontori, com una fortalesa medieval, amb unes vistes fantàstiques sobre el riu

El Gumborajan, entre el campament de Lakong i el poble de Khee.

Després de travessar el riu, enfilo un corriol cap amunt fins a unes *stupes* des de les quals la visió del monestir, entaforat a la roca, esdevé majestuosa

Gaudeixo d'una agradable passejada entre la fertilitat dels camps de fenc i d'ordi, que es converteixen en terreny àrid a mesura que m'atanso al poble de Karsha

Buda cisellat a la pedra (segle I aC), a Mulbeg, entre Kargil i Lamayuru.

Lingti. Va ser fundada al segle XVII per Dewa Gyatso i pertany a una branca del monestir de Stakna. Hi viuen uns quaranta monjos, però avui està buit; un jove novici m'obre les portes de la Du-khang, la sala principal on es reuneix l'assemblea de monjos, bastant més atractiva que la de Mune, amb antics *mandales* en forma de pintura.

A Padum (3.500 m), situat en una extensa planúria envoltada de grans muntanyes i on el quaranta per cent de la població és musulmana, m'allotjo a l'hotel Ibex, molt confortable i amb menjar occidental. Llàstima que no hi arribi la llum.

Festivals de Karsha

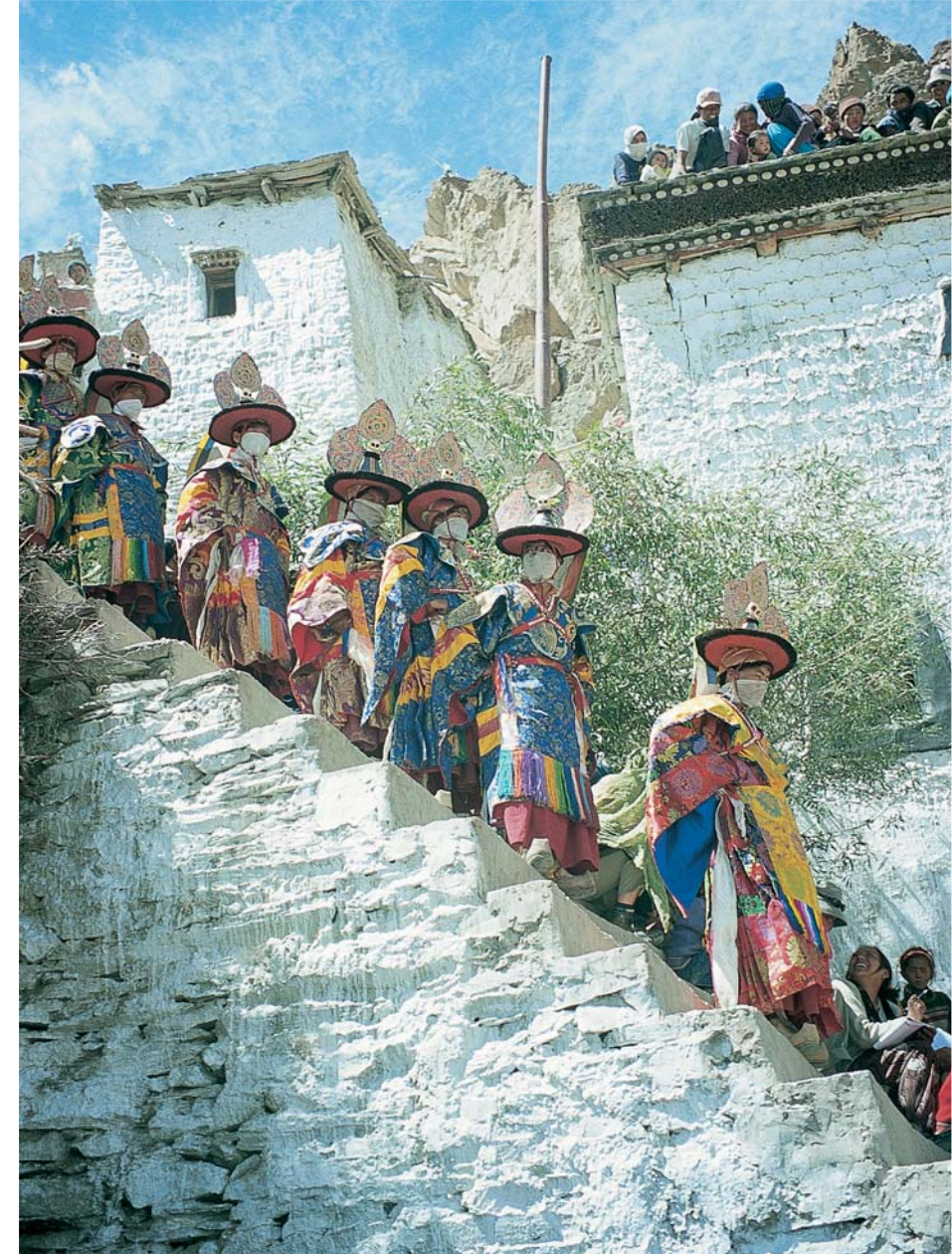
Tinc la sort que la meua arribada a Padum coincideix amb els festivals del monestir de Karsha, que duren dos dies. Per tant, el dia següent, després de la meua primera nit sobre un llit, en tres hores encalço la *gonba*, i gaudeixo d'una agradable passejada entre la fertilitat dels camps de fenc i d'ordi, que es converteixen

en terreny àrid a mesura que m'atanso al poble de Karsha. Corrandes de *zanskaris*, monjos, joves estudiants i famílies senceres enfilen, panteixant, la dura pujada a la *gonba*. A baix han deixat un petit i bigarrat mercat, on han comprat des de bijuteria fins a qualsevulla vianda. El monestir va ser fundat pel renovador Fagspa Sherab i més tard hi van intervenir Dorjay Sherab i Sherab Zangpo. És el monestir de l'orde dels Gelugpa més gran de Zaskar –fundat per Tsongkhapa al segle XIV. La plaça on se celebren els festivals està envoltada per dos dels edificis principals on podem admirar diferents imatges de Buda en forma d'Avalokiteswara, Dorje-Jigchet o Vajra-Bhairava, una imatge demoníaca de Buda en què es manifesta la influència de les pràctiques tântriques del budisme tibetà.

Homes i dones del poble i visitants, abillats amb els vestits *zanskaris* típics, s'agombolen poc a poc als sostres dels edificis que envolten la plaça o a les escales que pugen al fastigi del conjunt. Els monjos, alguns d'ells invitats d'altres monestirs, com un de Thondé que coneixeré, se situen o bé a l'interior de la *gonba* per contemplar l'espectacle des dels finestrans, o bé asseguts al porxo d'entrada sota l'atenta mirada dels quatre guardians del temple o de la llei, que simbolitzen els quatre punts cardinals, sempre representats en una pintura mural a un costat del baten d'entrada de la *gonba*. Dos joves omplen l'espai entre el monestir i les muntanyes nevades que l'encerclen d'una música mística que surt dels llargs corns, típicament tibetans, recolzats sobre la balustrada de l'eixida de la *gonba*, mentre la resta de músics –amb instruments típics com la *burna*, el *dawan*, el *dingjang* o el *kong-kong*– es disposen arrencats a un costat, sota un porxo. El festival és una representació de la vida social i la identitat cultural *zanskari* a través de la música i la dansa. El fervor religiós hi és present, com en la vida quotidiana dels pobles. Cada una de les danses en què participen homes i dones del poble és un reflex de l'essència de la tradicional societat *zanskari*. Així, els diferents actes, amb una policromia exultant, sobretot per les magnífiques màscares afaïxonades pels mateixos monjos –com la que representa Mahakala o la manifestació colèrica del Bodhisattva Avalokiteswara, protector de deïtats–, simbolitzen fets de la vida diària a Zaskar: un casament, la mort, ofrenes simbòliques amb un iac o un cavall o diferents rituals tântrics. Els colors de les màscares tenen diversos significats: el blanc simbolitza la pau; el groc, el mèrit; el vermell, el poder; i el negre, la maldat. El conflicte entre el bé i el mal està representat en les diferents danses, de la mateixa manera que ho està en forma de pintura mural a l'entrada dels temples: és la roda de la vida. La formen tres cercles concèntrics: l'interior conté la serp o el mal, el gall o el desig i el porc o la ignorància; el del mig representa els sis estats de l'existència –déus, semidéus, homes, fantasmes, infern i animals–, i l'exterior conté dotze símbols de la cadena causa-efecte de la vida quotidiana. Durant l'entreacte de la festa, els nens reparteixen aigua entre el públic i els músics. Ja al capvespre, tot albirant la tènue coloració vermella del cel, emprenc el camí cap a Padum.

De Padum a la vall del Nubra, per la vall del Sengge Tsangpo

Una jornada de viatge a través del Pensi-La (4.400 m), amb espectaculars panoràmiques de les glaceres que baixen del Nun i el Kun a més de 7.000 m d'altitud, em porta a Kargil, on la majoria de la població és musulmana. La inestabilitat política del Caixmir provoca un èxode de població musulmana de Sirinagar a Ladakh, on instal·len els seus negocis basats fonamentalment en el comerç. Al dia següent, viatjo fins a Lamayuru a través del Fort-La (4.000 m) acompanyat pel lama de Thondé, que també ha estat als festivals de Karsha. Fem una parada a Mulbeg per gaudir d'una Chamba espectacular de pedra del segle I aC, un Maitreya –manifestació del Buda del futur– de grans dimensions, cisellat a la paret. A partir d'aquí, seguint el riu Indus –dit també Sengge Tsangpo (riu Lleó)–, que neix a 5.000 m d'altitud sota les muntanyes del Kailas, al Tibet, i que serpenteja cap a Pakistan a través del Baltistan, al cor del Karakorum, arribaré a Leh (3.500 m), capital de Ladakh. Abans, però, visitaré alguns monestirs de la ribera de l'Indus, com el de Lamayuru, una de les *gonbes* més antigues de la vall, que va ser fundada al segle XI pel gran traductor d'antics textos budistes de l'Índia Rinchen Zangpo. Diu la llegenda que un deixeble de Buda, Madhyantika, féu una profecia que revelava la futura construcció d'un monestir sobre el que aleshores era un llac. Va oferir menjar sagrat –*torma*– als esperits i el llac es convertí en un camp de blat en forma d'esvàstica –Yungdrung–, símbol que trobem en molts monestirs budistes. D'aquí prové l'antic nom del monestir de Yungdrung i, de fet, el color de la pedra sorrenca de la rodalia és més clar i delimita perfectament el que devia haver estat el llac. Els monjos del monestir pertanyen a la secta Drigung-pa, una branca de l'orde dels Kagyu-pa. Es diu que el iogui Naropa, mestre de Marpa –el fundador de l'orde–, va meditar en una cova situada actualment a l'interior de la Du-khang de la *gonba*. L'ingent monestir, me'l mostra de bon matí un lama que acaba de fer la *puja* diària de pregàries i ofrenes davant l'altar cobert de cossis amb fruita, flors i aigua. No hi falten, dins del monestir, com en la majoria, la col·lecció dels llibres sagrats: el *Kangyur*, que amb 108 volums conté els ensenyaments de Buda, i el *Tanjur*, de 225 volums, amb comentaris d'aquests ensenyaments i unes imatges precioses de diferents Boddhisattvas de Buda. Caldria escriure un altre article per

Balls típics durant els festivals de Karsha.

Músics durant els festivals de Karsha.

Bibliografia

HAWKINS, Bradley K. *Budismo*. Religiones del Mundo. Universitat de Califòrnia, Santa Barbara: Akal Ediciones, 2003.

KAPADIA, Harish. *Trekking and climbing in the Indian Himalaya*. Ed. New Holland, 2001.

KAUL, H. N. *Rediscovery of Ladakh*. Indus Publishing Company, 1998.

SINGH, Hashmat DAS, Pallav. *Trekking in the Himalaya*. Ed. Roli Books, 2002.

descriure les meravelles que amaguen aquest i altres monestirs que visito, com el de Wanla, a tres hores a peu des de Lamayuru, el magnífic conjunt de temples i stupes d'Alchi amb influències notòries del Caixmir, o els monestirs de Thikse, Hemis, a prop de Leh.

Leh, parada obligatòria de les caravanes de la ruta de la Seda, amb l'imponent palau de nou pisos –en procés de restauració– que domina la ciutat i que va ser construït al segle XVII per l'abrivat rei Sengge Namyal, devot budista –malgrat que la seva mare professava l'islam–, mereix una acurada visita. Actualment, la residència de la família reial de Ladakh és el palau de Stok, del segle XIX, a uns pocs quilòmetres de Leh, convertit en un museu que mostra una col·lecció interessant de *thangkas*, pintures realitzades per monjos artistes i inspirades en textos sagrats a través de la meditació i tot un ritual que inclou la recitació d'un *mantra*.

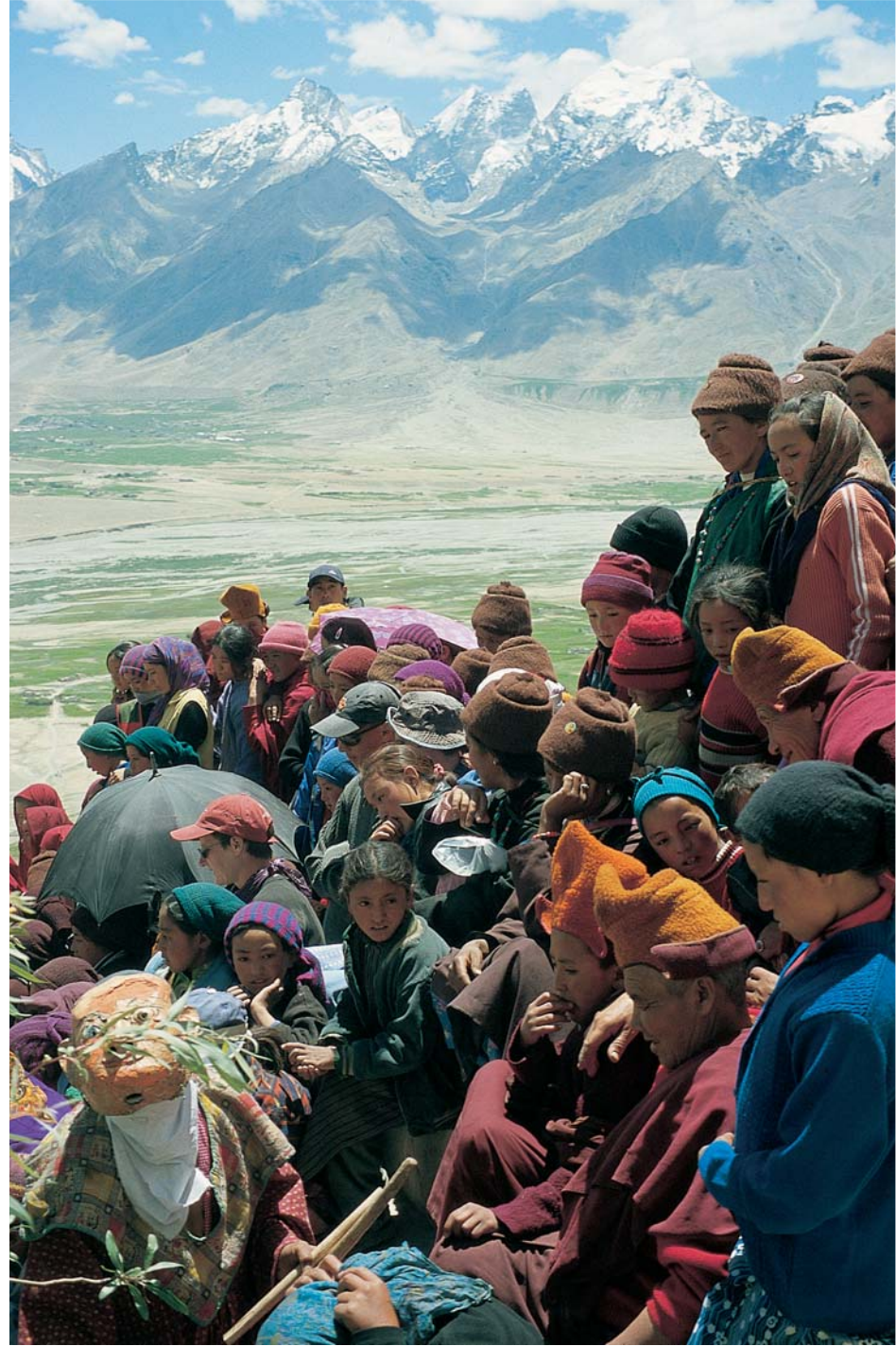
Calendari dels festivals de Ladakh-Zanskar del 2007

Festival	Lloc	Dies
Spituk Gustor	Spituk	17 i 18 de gener
Dosmochey	Leh, Liker	15 i 16 de febrer
Gurutsechu	Stok	25 i 26 de febrer
Nagrang	Matho	3 i 4 de març
Buda Purnima	Leh	31 de maig
Hemis Tsechu	Hemis	25 i 26 de juny
Yurukabgyat	Lamayuru	3 i 4 d'agost
Karsha Gustor	Zanskar	11 i 12 de juliol
Phyang Tseruk	Phyang	16 i 17 de juliol
Korzok Gustor	Tsomoriri	17 i 18 de juliol
Dakthok Tsechu	Tahtok	24 i 25 de juliol
Sani Nasjal	Zanskar	29 i 30 de juliol
Thiksey Gustor	Thiksey	28 i 29 d'octubre

Vall del Nubra Lasermo-La i Phyang

La carretera asfaltada més alta del món travessa la serralada de Ladakh pel Kardung-La (5.600 m) i m'atansa a l'atemperada i espectacular vall del Nubra, al nord de Leh, després de passar dos controls militars –un abans del coll i l'altre després–, on em demanen el permís especial per a turistes que he tramitat en una agència de Leh en un dia. Visito la *gonba* de Samur, que ofereix una esplèndida panoràmica sobre la vall i on tota la població és d'origen tibetà. Després d'esperar tres hores, pujo a un autobús que ve de Panamik. Un simpàtic grup d'estudiants i camperols taujans m'inviten a tastar uns dolços albercocs. L'objectiu és arribar a Diskit, tot seguint la inefable vall del Shyok, i poder contemplar, des de la *gonba* situada dalt del turó que domina la vall, la llum tènue del capvespre rosat. Els 7 km que em separen de Hunder, els faig a peu, ja que la comunicació amb la vall és realment dolenta. Hunder (3.000 m) és un verd oasi envoltat d'un desert de dunes i dominat per altes muntanyes que fan de frontissa entre la Xina, a un costat, i el Pakistan, a l'altre. La travessa que vull fer comença just al pont fronterer controlat per militars, d'on surt una carretera que en menys de 100 km em portaria al Balistan pakistanès i a Skardu, la capital, però no és permès el pas als turistes. A Hunder dormo en una fonda regentada per una família de nepalesos d'origen tibetà. Un d'ells m'explica que Hunder té bastanta població musulmana, però que la convivència aquí és bona. En canvi, no passa el mateix al Nepal, ja que estan atemorits per la guerrilla maoista, ni al Tibet, on no poden tornar per por de les represàlies del govern xinès. Molts nepalesos passen l'estiu a Ladakh treballant –en comerços o restauració– i la resta de l'any, al Nepal. Deixo enrere el monestir de Hunder i segueixo el vessant dret del riu Thanglasgo en direcció sud. Travesso un pont al cap de deu minuts i tot seguint el vessant esquerre del riu arribo a la cabana de Skorchen en quatre hores. Abans, però, des del camí que s'enfilava cap amunt, he pogut contemplar com s'engorjava el

riu espectacularment. Ara el travesso cap a l'esquerra i, poc a poc, l'aridesa del paisatge es transforma en ubèrrims camps farcits de flors i pastures fins a atènyer Hunder Dok (4.000 m), alhora que la temperatura descendeix lentament i la forta calor de la vall del Nubra desapareix. Hunder Dok és un conjunt de cases disperses on la gent viu de l'agricultura i la ramaderia. Dues noies simpàtiques i molt atentes em conviden a casa seva. Mentre em preparen un te, esguardo els atuells d'aram de l'estança, la col·lecció de teteres i d'olles penjades a les tosques parets de pedra, els vailets inquiets que entren i surten, la dona embarassada asseguda sobre la catifa amb mirada tímida però escrutadora... Tot un món rural atàvic i assossegat on avui la novetat i sorpresa ha estat l'arribada d'un foraster escadusser a la solitud de la vall inermes. El refús a la invitació de dormir a casa seva per falta de temps, em fa la impressió que no és gaire entès per les noies. Així i tot, després de fer unes fotos al jardí, enfilo el camí cap amunt fins que el sol comença a caure i decideixo bivaquejar (4.200 m). L'endemà, una dura i llarga jornada em portarà al Lasermo-La (5.400 m) entre ingents ramats de iacs i vaques. La solitud serà la meua companya de camí. Vaig deixant a l'esquerra barrancades amb torrents cabalosos que baixen de les glaceres, fins que dos pastors –les úniques persones que trobaré avui– que condueixen un ramat d'ovelles em diuen que haig de seguir el riu fins a la glacera i que el camí no té perdua però és llarg. Quan el sol ja comença a davallar encalço el coll del Lasermo després d'enfilars una petita glacera, sense necessitat de grampons, pel vessant esquerre, que no presenta esquerdes. La vista excelsa sobre les muntanyes del Karakorum, sota una llum incerta i tènue de capvespre que sotja un entorn agrest i solitari, compungeix el meu cor. La baixada es fa per un corriol molt ben marcat i sense neu en direcció sud i quan la foscor de la nit es comença a intuir m'aturo per preparar un nou bivac. L'últim dia de travessa –és recomanable dedicar un dia més per pujar al Lasermo-La i fer la travessa en quatre dies i no en tres–, serà una baixada agradable cap al poble de Morubuk, ja que hi ha unes vistes esplèndides sobre la serralada de Stok Kangri (6.100 m), al sud de Leh. Un cop travessats els camps fèrtils de Morubuk, una pista molt concorreguda –pagesos, mestres, monjos...– em conduirà a l'entrada del Phyang, des d'on gaudiré

de la silueta del monestir retallada sobre un cel blau, impàvid i límpid. En un autobús, el sostre del qual va curull de baluernes i l'interior és ple a vessar d'alegres camperols taujans i cordials, arribaré al centre de Leh en menys d'una hora.

Multitud agomolada a la terrassa del monestir de Karsha, a prop de Padum, per gaudir dels festivals de música i dansa.

Valls de Ladakh i Zanskar - Índia

Trekking pel petit Tibet

Des de les verdes valls de Manali i Kulu als paisatges lunars de Zanskar i Ladakh

Sortides al juliol i agost

Sol·licita el nostre programa de trekking a Himàlaia i Karakorum

viajes trekking & aventura

Gran Via 523
08011 Barcelona
tel. 934 543 702
bcn@trekkingyaventura.com
www.trekkingyaventura.com